

NERAMUMAI DEL GENEROLO THI PASALINIMO

PRANCUZIJS ISEJIMAS IS NATO DAUG NEPAKEIS KARINES PADETIES

PARYZIUS. — Prancūzijos vyriausybė painformavo Kanadą apie savo nutarimą pasitraukti iš Nato ir likviduoti savo teritorijoje esančias svetimas bazes. Kanada turi Prancūzijoje dvi aviacijos bazes. Prancūzija pasiūte visoms Nato organizacijai priklausantioms valstybėms memorandumus, kuriuose pakartojama, kad "Prancūzija yra nutarusi griebtis veiksmų, kuriuos ji laiko būtinais, turint galvoje tarptautinę situaciją ir Prancūzijos pasiryžimą atstatyti pilną suverenumą savo teritorijoje. Veiksmai liečia prancūzų karines jėgas esančias Nato žinioje, Prancūzijos dalyvavimą toje organizacijoje ir nuolatinį svetimų jėgų laikymą tautinėje teritorijoje".

Seniai atsiėmė jėgas

Pasaulio spauda daug rašo apie Prancūzijos užsispyrimą išėiti iš Nato bendros komandos. Korespondentai nurodo, kad jos išėjimas gali sudaryti daug keblumų, tačiau nežūrint naujų išlaidų ir rūpesčių, Prancūzijos pasitraukimas nesudarys Europos gynyboje didelės spragos. Jau keliolika metų de Gaulle įvairiais būdais demonstruoja savo nepasitenkinimą Nato organizacija ir Amerikos įtaka joje.

Prancūzija jau seniai išėmė didžiąją savo jėgų dalį iš bendros Nato komandos. Ji atitraukė savo Viduržemio ir Atlanto vandenyno karo laivus iš bendros laivyno gynybos organizacijos. Prancūzija uždraudė laikyti svetimus atominius ginklus savo teritorijoje. Prancūzija nepasirašė atominų ginklų bandymų draudimo sutarties. Ji nedalyvavo Graikijos gynybos pastangose ir atsisakė dalyvauti Ženevos nusiginklavimo konferencijoje.

Sumažės Nato trintis

Šitokia Prancūzijos laikysena labai apskunkino likusių sąjungininkų bendrą darbą. Jai pasitraukus būtų daug lengviau susitarti dėl bendros atominės politikos, kuriai pritaria Britanija, Vokietija ir Amerika. Be Prancūzijos būtų galima dar stipriau integruoti visas ginkluotas pajėgas, išdirbti bendrų ginklų sistemas ir standartizuoti visa karinės organizacijos procedūrą.

Tarp Amerikos ir Prancūzijos yra sudarytos kelios dvipusės sutartys, kurių neliečia Nato organizacija. Tomis sutartimis galima bus išgelbėti kelis Prancūzijoje esančius Amerikos įrengimus. Karo atveju Prancūzija tikriausiai būtų įvelta į konfliktą ir pageidautų Amerikos kariuomenės sugrįžimo. Ji leistų naudotis ir Prancūzijoje esančiasis gazolino vamzdžiais, kuriais dabar yra aprūpinama sąjungininkų kariuomenė Vokietijoje.

Spėliojama, kad Prancūzija pasitraukus, sandėliai ir tiekimo organizacija bus perkelta į Belgiją ir Olandiją. Tas kainuotų nemažas sumas pinigų, tačiau konflikto atveju būtų galima naudotis ir Prancūzijoje pasiliekančiais įrengimais. Tuo būdu persikėlimas tiktai sustiprintų Nato turimus įrengimus ir tiekimo linijas.

Amerika priversta ginti

Nato sutarties 5-tas straipsnis sako, kad užpuolus bet kurį Nato narį visi kiti turi ateiti jam pagelbon. Amerika negali atsisakyti šio susitarimo, kol sutartis nesibaigs. Senate vienas Washingtono senatorius Jackson jau ragino vyriausybę paskelbti, kad Amerika negins Prancūzijos, jei ši būtų užpuolta. Sunku tačiau įsivaizduoti, kad Sovietų

IŠ VISO PASAULIO

KAIRAS. — Egipto kariuomenė vėl pradėjo karo veiksmus Jemene. Jau trys metai čia vyksta civilinis karas tarp nuverstos karaliaus šalininkų, kuriuos remia Saudi Arabija ir respublikos rėmėjų, kuriems padeda stipri Egipto kariuomenė. Pranešimai sako, kad Egiptas padidino savo jėgas Jemene iki 80,000 vyrų.

OTTAWA. — Kanados vidaus reikalų ministeris sukėlė parlamente triukšmą, pareikšdamas, kad buvusios konservatorių vyriausybės nariai turėję reikalų su Rytų Vokietijos mergina Olga Munsinger, kuri buvusi įvelta į šnipinėjimą komunistam. Parlamente opozicijos atstovai reikalauja, kad vidaus reikalų ministeris atsistatydintų iš pareigų už įžeidimą buvusios vyriausybės.

WASHINGTONAS. — New Yorko senatorius Javitts pasiūlė, kad Amerika ir Sovietų Sąjunga susitartų ir nebesiųstų daugiau ginklų Egiptui ir Izraeliui bei kitoms Vidurinių Rytų valstybėms. Toks susitarimas padėtų išlaikyti taiką ir atitolintų karo pavojų.

NEW DELHI. — Jugoslavijos prezidentas Petar Stambolic atvyko į Indiją 7 dienų vizito.

BEIRUTAS. — Irako kariuomenė pradėjo naują ofensyvą prieš sukilusias kurdų gentis. Naudojama ir nauja taktika. Helikopteriais kareiviai nusileidžia viename kurdų kaime, jį visą sudėgina, išgriauna ir vėl pasitraukia į kitą vietą.

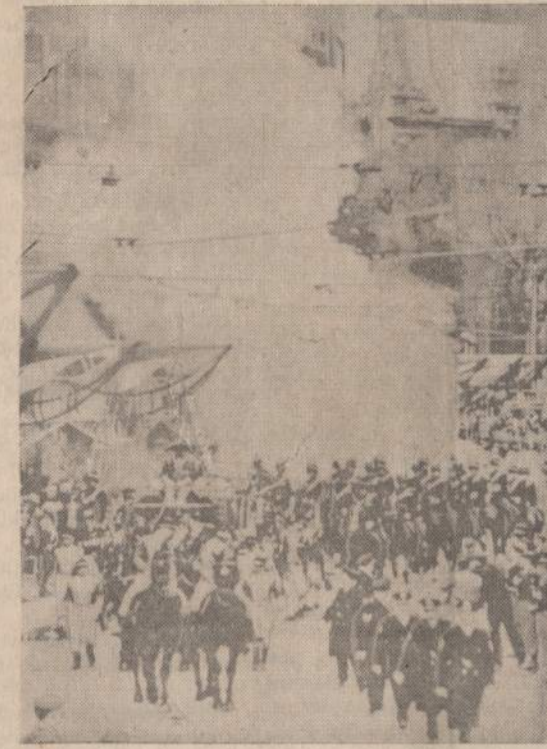
SAIGONAS. — Amerikos pakrančių sargybos laivas, sutikęs komunistų laivą Saigono upėje, trenkė jam į šoną, tuo užbaigdamas susišaudymą. Žuvo 10 komunistų ir 4 buvo paimti nelaisvėn.

BESSEMER, Ala. — Vienas iš Ku Klux Klano narių, kurie nužudė baltąją Detroito moterį, dalyvavusią negrų demonstracijose, mirė nuo širdies smūgio.

PARYZIUS. — Prezidentas de Gaulle tris valandas kalbėjosi su buvusiu Vak. Vokietijos kancleriu Adenaueriu.

NICOSIA. — Kipro salos vyriausybė pranešė, kad vienas Turkijos ambasados tarnautojas yra "persona non grata". Jis turės apleisti Kipro salą.

Sąjunga galėtų pulti Prancūziją pirma nepuolus Vakarų Vokietijos, kurios užpuolimas Amerika tuoj įveltu į karą. Washingtono Prancūzijos nauji pareiškimai nebuvo netikėti. Laukiama, kokius praktiškus pasiūlymus padarys de Gaulle vyriausybė. Kokie jie būtų, yra rago vyriausybę paskelbti, kad Amerika negins Prancūzijos, jei ši būtų užpuolta. Sunku tačiau įsivaizduoti, kad Sovietų

Olandijos princesė Beatrix ištėkėjo už vokiečių diplomato Claus von Amsberg. Jaunatvė ji priklausė nacų jaunimo organizacijai ir tarnavo vokiečių kariuomenėje. Dalis olandų nepatenkinti, kad ji ištėkėjo už vokiečių. Vestuvines kelionas metu buvo išprogdinta didelė bomba, bet ji nesudeidė vestuviniuku. Policija atidžiai seka nepatenkintų olandų jaunųjų organizaciją.

GEMINI 8 KELIONĖS UŽDAVINIAI

Numatoma 4 kart susijungti su Agena

CAPE KENNEDY. — Erdvės tyrinėjimų centras jau baigia pasiruošimus svarbiai antradienio kelionei į erdves. Astronautai Neil Armstrong ir majoras David Scott atlieka paskutinius bandymus, kuriuose dalyvauja ir jų atsarginiai astronautai komandieris Charles Conrad ir komandieris Richard Gordon. Viskas Cape Kennedy vyksta pagal planą ir antradienį ruošiamasi dvigubam iššovimui.

Ilgas pasivaikščiojimas

Atlas raketa 10 val. ryto numatoma išsauti 26 pėdų ilgumo Agena kapsulę, kurioje žmonių nebus. Agena bus taikiny, kuri turės pasivyti Gemini 8 astronautai. Jie bus išsauti į erdvę 11:41 val. ryto. Ketvirtroje orbitoje astronautai, po 5 valandų skridimo, numatoma pasivyti Agena kapsulę. Dar valanda gali užtrukti, kol jie primanevros prie kapsulės ir su ja susijungs.

Pirmą kartą susijungus, Agena ir Gemini skris kartu vienoje orbitoje septynias su puse valandos. Tuo metu abu astronautai išsės. Kitos dienos rytą, praėjus 20 valandų ir 25 minutėms nuo iššovo, majoras Scott atidarys Gemini duris ir išlįs į erdvę. Jis bus prižiūstas prie erdvėlaivio 25 pėdų ilgumo virve.

Įvairūs darbai erdvėje

Erdvėje būdamas Scott atliks visa eilę darbų. Jis pritvirtins ant erdvėlaivio šono kamerą, išims iš dėžės specialius radiaciją matuojančius instrumentus, užsuktis aparatą ant Agenos šono ir išbandys specialiai pagamintą šriubams atsukti erdvėje įrankį. Besiartinant tamsai majoras Scott įsitaitys Gemini bazėje esančiame įdubime ir čia praleis 32 minutes tamsos periodo. Po tos pertraukos jis užsids didesnius deguonies tankus ant nugaros ir prie savo virvės priižiūrės dar 75 pėdų ilgio gabalą.

Tuo tarpu erdvėlaivio pilotas atspalaiduos nuo Agenos kapsulės ir pasitrauks nuo jos apie 60 pėdų į šalį. Lauke esąs Scott bandys "vaikščioti" erdvėje su specialaus įrankio pagalba ir atlikti įvairius manevrus tarp abiejų kapsulių. Jam sugrįžus

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Vakar daktarai nuodugniai patikrino abiejų astronautų sveikatą. Jie pripažinti pilnai pasiruošusiais antradienio kelionei į erdves su Gemini 8.

◆ Erdvės tyrinėjimų centrą aplankė Britanijos princas Pilypas. Jis pats yra neblogas lakūnas, nusileidęs Houston aerodrome su savo lėktuvu.

◆ Šiandien prezidentas Johnsonas susitinka su kongreso komitetų pirmininkais.

◆ Viceprezidentas Humphrey pareiškė, kad Amerika bus P. Vietname toli, kol ten bus išrinkta demokratinė vyriausybė. Jei gyventojai išrinks Viet Congą ir valdžią, Amerika nespriešins ir pasitrauks. Jis nurodė, kad šiaurės Vietnamo bombardavimai yra reikalingi dėl trijų priežasčių: norima sulėtinti ar sustabdyti karinės medžiagos ir kareivių siuntimą į pietus, norima nubausti šiaurės Vietnamo valdžią už vykdomą agresiją ir norima pakelti Pietų Vietnamo gyventojų moralę.

◆ Indijos parlamente kilo triukšmas dėl riaušių Kalkutoje. Ten dar penki žmonės buvo policijos nušauti.

◆ Šiandien, Detroito laidojamas plačiai žinomas lietuvis advokatas Juozas Uvikas. Jis gimė 1886 m. geg. 15 dieną Omaha, Nebraskoj, kur savo laiku buvo didelė lietuvių kolonija. Adv. Uvikas priklausė kelioms organizacijoms. Ilgus metus buvo SLA organizacijos narys ir dalyvavo šios organizacijos seimuose.

Olandų visuomenei nepatinka jaunikis

AMSTERDAMAS. — Olandijos princesės vedybos su vokiečių diplomatu sukėlė nepasitenkinimą Olandijos gyventojų tarpe. Sutuoktųjų iškilmės buvo sutrukdytos demonstracijų. Jauni olandai numetė gatvėse, kuriose vyko vestuvinė procesija, septynias dūmines bombas. Gyventojams nepatinka, kad jaunikis yra buvęs Hitlerio jaunimo organizacijos ir tarnavęs tankų divizijoje Italijoje antro pasaulinio karo metu.

Vyriausybės paskelbta rinkliava, kuri buvo skirta šalpos reikalams abiejų jaunųjų garbei, surinko tik 280,000 dolerių, kai tuo tarpu Indijos badaujantiems buvo suaukota virš 5 milijonų dolerių.

Jaunasis Claus von Amsberg neturės teisės į olandų sostą, tačiau gaus iš valstybės išdo 80,000 dolerių per metus ir turės titulą Jo Karališkoji Didenybė Princas Claus George Willem Otto Geert of Netherlands, Jokheer van Amsberg.

Olandams, kurie jau seniai neturėjo vyro karaliaus patiktų gauti jauną princa — sosto įpėdinį, tačiau ir čia galimybės nedidelės, nes von Amsberg šeimoje jis buvo vienintelis sūnus, turėjęs šešias seseris.

Stebėtajai galvoja, kad olandų nusistatymas su laiku pasikeis, nes jaunasis esąs labai malonus, gerai išauklėtas vyras, mokąs gerai anglų, prancūzų, ispanų, portugalų ir svahili kalbas. Puikiai kalbąs olandiškai ir, žinoma, vokiškai.

P. VIETNAME KILO PROTESTAI DEL I-JO KORPUSO VADO PASALINIMO

SAIGONAS. — Pietų Vietname vyriausios generolų vyriausybės nutarimas pašalinti iš pareigų I-jo korpuso vadą generolą Nguyen Chanh Thi sukėlė neramumų šiaurinėse provincijose. Da Nange įvyko kareivių ir jaunimo demonstracijos prieš Saigono valdžią. Demonstrantai reikalauja grąžinti generolą Thi į senas pareigas. Kareiviai tvirtina, kad jie neklausys kito karininko kaip tik Thi. Mieste sustoję visais susisiekimais. Amerikos kareiviams įsakyta neiti į miestą. Įtempimas Da Nange ir Hue vis didėja. Gandai sklinda, kad vyriausybė suėmė populiarių šiaurinių provincijų generolą ir laiko jį Saigone.

Daktarų draugija atsiprašė unijų

WASHINGTONAS. — Amerikos medicinos draugija AMA raštu atsiprašė darbo unijų federacijos AFL-CIO už tai, kad 1963 metais AMA, kovodama prieš medicare įstatymo priedimą, buvo pagaminusi darbininkų unijas šmeižiančias gramofono plokšteles. Jose unijų vadai buvo vaizduojami šurkščiais, negražiai kalbančiais, grasinančiais žodžiais, kurie reikalauja iš darbininkų per prievartą remti demokratų partiją ir duoti jai pinigų.

Plieno darbininkų unija padavė medicinos draugiją teisman. Vėliau be teismo medicinos draugija sutiko sumokėti 25,000 dolerių plieno darbininkų veikėjui Paul Normile, kurio balsas buvo pripažintas toje plokštelėje.

Dabar daktarų draugija oficialiai atsiprašė unijų federacijos už "klaidą".

Jakarta laukiama svarbių nutarimų

JAKARTA. — Indonezijoje laukiama didelių pasikeitimų. Studentai, kuriems kariuomenė per daug netrukdė, jau dvi savaitės be palovos demonstruoja ir daug komunistinės Kinijos įstaigas. Vis daugiau organizuotos visuomenės pasisako prieš prokomunistinę prezidento Sukarno laikyseną.

Šiandien prezidentas turi posėdžius su kariuomenės vadais. Vakar jis ilgai tarėsi su vyriausybės nariais ir kai kurių organizacijų atstovais. Užsienio stebėtojai tikisi, kad iš šių pasitarimų kils svarbių nutarimų.

Ketvirtadienį studentai, užpuldami Kinijos prekybos atstovybę, sužeidė 27 kiniečius. Pirmas studentų reikalavimas yra, kad Sukarno pašalintų užsienio reikalų ir švietimo ministerius, kuriuos jie laiko komunistais.

Saigono valdžia atleido iš pareigų pirmos karo apygardos viršininką gen. Canh Thi. Bijoj, kad jis nesuruošys perversmo ir nenuverstų dabartinės valdžios. Be to, jis suavaliavo, neklausė vyriausybės įsakymų.

Tautinės vadovybės komitetas, kuriame priklauso 11 generolų, pačiam generolui Thi dalyvaujant, nutarė atimti iš jo I-jo korpuso vadovavimą. Jis buvo apkaltintas, kad susidėjęs su politinėmis ir religinėmis grupėmis organizuojąs perversmą.

Šiaurės provincijų karalius

Amerikos korespondentai praneša, kad Amerikos ambasada pilnai pritarusi generolo pašalinimui. Jis per ilgus metus valdė penkias šiaurines provincijas, pasidarys visai nepriklausomas nuo Saigono vyriausybės ir ne kartą atsisakęs jos įsakymų klausyti. Jis turįs gerų draugų budistų vadų tarpe ir buvo laikomas gan stipria politine asmenybe, galinčia bet kuriuo metu bandyti perversmą.

Generolas Thi 1960 metais vadovavo brigadai, kuri buvo apsu-pusi tuometinio diktatoriaus Diem rūmus. Nepavykus tuo metu nuversti Diem, generolas Thi pabėgo į Kambodiją, kur jis išgyveno tris metus. Vadovaudamas I-jo korpuso ginamoms provincijoms Thi nepaisė vyriausybės ir elgėsi, kaip tikras karalius. Jis keitė pareigūnus, nebendradarbiavo su valdžios atsiųstais valdininkais, siuntinėjo Saigono valdžiai įvairius reikalavimus ir grasino paskelbti nepriklausomumą nuo Saigono vyriausybės.

Saigone budi sargybos

Vyriausybė, vadovaujama oro maršalo Ky, ištyrinėjo visus galimumus prieš pašalinama generolą Thi. Buvo patarta, kad nei budistai nei kitos politinės grupės generolo Thi nerems. Vis tiek, prie svarbesnių Saigono strateginių vietų vyriausybė sustiprino sargybas bijodama generolo Thi draugų reakcijos.

Generolas Thi yra laikomas geru karininku. Jis yra parašutininkas, apdovanotas įvairiais pasižymėjimo ženklais. Tačiau jo nesugyvenamas būdas, jo nepasidavimas centrinei valdžiai, privertė Saigono vyriausybę jį pakeisti. Pirmojo korpuso vadu greičiausiai bus paskirtas buvęs Thi pavaldinys, iš-mos divizijos vadas generolas Van Chuan.

Pagerėjus orui lėktuvai ir helikopterai surado kapituliuosio forto As Hau apylinkėse dar 59 gyvus forto gynėjus, kurie slapstėsi džiunglėse. Jų tarpe buvo ir 5 amerikiečiai, numušto helikopterio įgulos nariai.

Karinė vadovybė pranešė, kad Pietų Vietname karo pradžios žuvo 2,491 amerikiečiai, sužeistų buvo 12,028 ir belaisvėn paimtu 31. Kiti 152 yra dingę.

BUENOS AIRES. — Argentinos vyriausybė sutiko priimti sovietų ambasadoriumi Buenos Aires Juri Volski, kuris anksčiau dirbo sovietų ambasadoje Washingtone.

IŠ UKRAINEČIŲ GYVENIMO

(Taraso Ševčenkos minėjimo paraštėje)

Ševčenko turi gimimo dieną, —
Tik ne mirties. Olga Marunytė

Taip pasakė poetė.

Ir tai tikriausia tiesa. Nes Ševčenko buvo ir bus per amžius gyvas ne tik savo tautos, bet ir viso pasaulio visų, laisvę vertinančių žmonių mintyse bei širdyse. Juk Jungtinių Tautų kult. atšaka UNESCO jau bagia paruošė visos visokeriopos kūrybos puikius leidinius keliomis kalbomis. Paminklai šitam dvasios milžinui jau dengia ne tik visą Ukrainą, bet jau keli pastatyti Kanadoje ir net JAV-ųjų širdy, Washingtono. Kanadoje, Manitobos provincijos valdžia paskyrė net didžiulę aikštę prie parlamento rūmų Winipege, kur 1961 m. liepos 9 d. didingą paminklą Ševčenkai atidengė pats Kanados tuometinis premjeras John Diefenbaker, o paminklo atidengimo iškilmių kalbą pasakė Manitobos premjeras. Kaip žinoma, Washingtono paminklą Ševčenkai atidengė buv. prezidentas Eisenhoweris.

Ir Maskva "neatsilik" (matyt, buvo priversta neatsilikti), — pats buvęs valdovas Chruščiovas, pačioje dabartinės Maskvos širdyje, Maskvoje, beveik tuo pačiu laiku kaip ir Washingtono, atidengė didingą paminklą Ukrainos laisvės pranašui bei neatlaidžiam kovotojui Tarasui Ševčenkai.

Dabar Ukrainoje ne tik miestuose, bet ir daugelyje kaimų, gražiausiose bei žymiausiose vietose, yra pastatyti paminklai Ševčenkai. Kiekvienų gimimo bei mirimo metinių progai prie šių paminklų sušėamos gėlės bei vanikai, renkasi mi-

nios ukrainiečių iškilmingiems minėjimams šio dvasios milžino. Ir drąsiai galima tvirtinti, kad dabar kiekvienoje ukrainiečių šeimoje, — kokių politinių ar religinių nusiteikimų ji bebūtų bei kur pasaulyje begyventų, — garbingiausių vietų užima Ševčenkos atvaizdas bei jo pagrindinis kūrinys Kobzar — tautinės poezijos rinkinys. Šis rinkinys dabar tapo kiekvieno ukrainiečio Biblija.

Tarasas Ševčenko mirė 1861 metais kovo 10 d., — 47-tais metais savo amžiaus.

Kodėl jis, dar, palyginti, jaunas žmogus mirė?

Čia būtina prisiminti Ševčenkos žiaurios likimo kelias.

Ševčenko gimė baudžiauninko šeimoje ir pats išbuvo baudžiauninku 24 metus. Nei 9-rių metų nesulaukęs, neteko savo motinos. Pamotė posūnį žiuriai mušė. Nepilnų 11-kos metų jis neteko tėvo, kuris jį vis dėlto dažnai apgindavo nuo pamotės žiaurios elgesio.

Tėvui mirus, Ševčenko pagėgo nuo pamotės, bet pakliuvo į nemaziau žiaurios giriuoklio "djako" (kaimo parap. mokyklos vadinamojo mokytojo) rankas. Negalėdamas iškentėti žiauriai priekabingo, nuolat girdo "djako" mušimų. Ševčenko iš savo gimtojo kaimo Kirilivci (Zvenygorodo apskr., netoli Ukrainos sostinės Kievo) pabėgė į netolimą miestelį Lysianka, bet ir čia žiaurus likimas jo neapleidžia — pakliūva į kito, dar žiauresnio "djako" rankas.

Kalifornijoje, Pacific Palisades mokykloje, susikirto ilgaplaukiai mokiniai su trumpai kirptais. Ilgaplaukiai yra įsitikinę, kad jie daug laimingesni, jeigu jiems leidžiama mokytis ilgesniais plaukais. Ju obalsis plakatuose šaip skamba: "Ilgaplaukė kaiminė yra laiminga kaiminė!" Mokyklos vadovybė reikalauja gražiai nusikirpti ir visuomet susukuoti plaukus.

Iš Lietuvos Fondo šeimos

MIRTIES BATALIONO DALYVIS KOVOS FRONTUOSE

IGNAS IR STASĖ PAUKŠTELIAI

Ševčenko iš prigimties buvo linkęs prie mokslo, o ypač prie tapybos. Gi tas antrasis jo "mokytojas" visai apylinkai tapė šventųjų paveikslus. Bet kai Ševčenko pareiškė norą mokytis tapybos, tai "djakas", apžiūrėjęs Ševčenkos rankas, pareiškė, kad jis aplamai niekam netinkas, — net batišvio amato mokytiš...

Grįžęs į savo kaimą, Ševčenko paėmė savo pono Engelgarto asmeniškais patarnavimams. Ir čia, kartais iširdęs ponas, pavesdavo savo vežikui nuplakti Tarasą.

Taigi 24 metai baudžiaunikiško gyvenimo nemažai atėmė Tarasui sveikatos. Gi pats sunkiausias laikas iškentėtas trėmime, tikrovėje, kareiviavime, kai Ševčenka, jau laisvą (iš pono jau išpirktą) žmogų caro valdžia nubaudė už "kriminalinio" turinio kūrybą ir nuvarė į Azijos tolimą kampa, prie Aralo ežero, Orsko tvirtovėje atlikti skirtingą bausmę drausmės batalione, nel uždraudžiant jam tapyti bei rašyti. Išstius dešimt metų Ševčenko iškentėjo tremtyje. Ir taip pat tik dešimt metų tebuvo laisvas žmogus.

Maskolių valdžia neįsileido Taraso Ševčenkos kūno į Ukrainos sostinės Kievo centrą. Tad toli už miesto, arkliais vežamą karstą, pasitiko tūkstančiai žmonių, iškinę arklus ir patys įsikinę vežimam, nuvežė į laidojimo vietą, kurią jis pats nurodė savo Zapovič'e, — tautai paliktame testamente, kuris lietuviškame vertime (A. Venclovos) taip skamba:

Kai numirsiu, jūs užkaskit Mane ant kurhano, Tarp plačių gimtinės stepių, Ukrainoj mano, Kad lankas regėčiau, Dniep-jo pakrantę gūdžią, Kad matyčiau, kad girdėčiau, Kaip jis staugia, užta.

Kai nuėsi iš Ukrainos I marias giliasias Priešų kraują jis... paliksia Aš lankas plačiasias, Kalnus ir prie Dievo sosto Tada nukelčiau Pasimelsti... o lig tolei Nežinau Aukščiausio!

Kai užkasite, sukilkit, Pančius sudaužykite Ir kraują piktųjų priešų Laisvę apšlakstykite! Ir manęs šeimoj didžiojo, Laisvoj ir laimingoj, Neužmirškite paminėti Jūs žodžiu širdingai.

P.S.: Šis Taraso Ševčenkos priesakas savo tautai jau yra išverstas į 45 kalbas, — net kinų, japonų, žydų ir kt.

Jonas D. Česna

help your HEART FUND help your HEART

baigoje savo gimtajame kaime įsteigė kultūros jaunimo draugiją "Birželis". Buvo veiklus šaulys ir ilgametis Titonių šaulių būrio pirmininkas. Mėgo vaidybą ir pats rodėsi scenoje. Mėgo kaimą, jo jaunimą ir jo švietimui abu su žmonele skyrė ypatingą dėmesį.

Pagaliau ir vėl atėjo Lietuvai sūtemų dienos. Ir tada Ignas nenurimo. Vėl išgirdo pavojaus saukimą ir 1941 m. su ginklu rankoje partizanų eilėse kovoja prieš raudonarmiečius, besiautėjancius ir besitraukiančius iš Lietuvos. O kai antrą kartą grįžo bolševikai, Paukštelių šeima palieka gimtąjį kraštą, kurį visa širdimi mylėjo, ir iškeliavo į Vakarus. Pralėdė vargano dienas Wiesbadene ir Kasselio lietuvių stovyklose, drauge su kitais pasiekė šio krašto krantis ir apsigyveno nuošaliame Racine mieste.

Ignas Paukštelis už nuopelnus Lietuvai yra apdovanotas Savanorių - Kūrėjų, Vytauto Didžiojo, Klaipėdos atvadavimo, Lietuvos Nepriklausomybės 10-čio ir Šaulių Žvaigždės medaliais.

Paukšteliai gražiai išaugino ir išmokslino du savo sūnus. Vytautas baigė Marquette universitetą ir dirba banke atsakingose pareigose. Sūnus Juozas baigė Wisconsin universitetą, apgynė chemijos doktoratą Illinois universitete ir dabar dirba kaip tyrinėtojas valdinėje tarnyboje.

Stasės ir Igno Paukštelių šeima, kaip matome, lydyje ne tik kovos, bet ir sėkmė. Juos likimas išvedė į ramesnės užnėvos krantinę, kurioje savo darbštumu sugebėjo ir čia gražiai įsikurti, vaikus į gyvenimą išleisti, susitaupyti ateičiai ir pagaliau užtikrintai pasitraukti į ramų pensininkų gyvenimą.

Tik jų širdys liko neramios, kad prieš akis lietuviškos veiklos frontai neįveikti.

Ir šion talkon jie atskubėjo į Lietuvos Fondą su pilna tūkstintine. Žinokime, kad ši suma

atitraukta nuo gardesnio duonos kasnio ir patogesnio gyvenimo ir išimta iš sunkiai sutauptų atsargų. Todėl ji be galo vertinga.

— Mes pradėdame pavargti, darbai dar nebaigti, ateitis tolima ir kovotojų lietuviškos frontuose dar daug reikės. Tad savo kukliu įnašu remiame Lietuvos Fondo darbus, — sako tylus kultūrininkas Ignas Paukštelis.

Paukštelių šeimos pavyzdys įsidėmėtinas. Lietuvos Fondo Valdyba sveikina Paukštelių mielą šeimą, kaip savo brangų narį ir linki daug sveikų ir darbingų metų. Paukštelių šeimos pavyzdžiu turime gerėtis, juo sekti ir juo gyventi.

Lietuvių Fondas laukia kovotojų!
Jurgis Janušaitis

OFICIALUS PINIGŲ SIUNTIMAS I LIETUVĄ PER TARPTAUTINI PREKYBOS BANKA MASKVOJE

MOKESTIS MUMS UZ PATARNAVIMA

Nemokėkite brangiau

iki \$50.00 — \$2.75
iki \$100.00 — \$3.50
iki \$300.00 — \$5.00

Siūnciant telegramos keliu \$4.25 mokėsite extra.

PLINAI GARANTUOTAS PRISTATYMAS PER 2 (DVI) SAVAITES

Mes garantuojame pilną išmokėjimą, be jokių papildomų mokesčių ir duodame jums geriausią pasirašytą kvitą, be specialių primokėjimų.

Tarifas 9 rubliai — \$10.00.

Sųsdami pinigus per mūsų įstaigą sutauspysite.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street, New York, N. Y. 10010

Amerikos patvirtinta agentūra, turinti valstybinę licenciją, New Yorko valstybėje užregistruota.

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART FUND

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai idėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami seuso ir liepos 31 d.

Prašome applankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 1/2%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart. per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Planuojant, sutarimą su patalpinėj. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Kviečiamieji nuo 9 val. ryto iki 8 v. val. Sotidiniai nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government 2212 W. CERRAS ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanowicz, Pres. AUTOMOBILIAMS VIETA GREITA MŪŠŲ ĮSTAIGOS

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAYmarket 1-3070

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
in Chicago \$16.00 per year, \$8.50 per six months. \$4.50 per 3 months. In other USA localities and Canada \$14 per year, \$7.50 per six months, \$4.00 per three months.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose
metams \$16.00
pusei metų \$8.50
trims mėnesiams \$4.50
vienam mėnesiui \$1.50

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$14.00
pusei metų \$7.50
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Užsieniuose
metams \$18.00
pusei metų \$10.00
vienam mėnesiui \$2.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Ar Kinija kariaus?

JAV senato užsienio santykių komitetas veda viešus apklaušinėjimus klausimu, kokią poziciją Jungtinės Valstybės turėtų užimti komunistinės Kinijos atžvilgiu, kovodamos už Pietų Vietnamo laisvę.

Diskutuojantiems šitą klausimą pirmoje eilėje rūpi, kad paaiškėtų, ar Kinija kariaus.

Pekinas kalba labai karingai ir griežtai atsisako dalyvauti bet kokiose derybose dėl Vietnamo taikos, kol JAV neištrauks savo ginkluotų jėgų iš Vietnamo. Jisai daro pareiškimus apie komunistų tikslą užkariauti pasaulį, įspėdamas Rusijos ir kitų tautų komunistus, kad komunizmo pergalė pasaulyje tegali būt pasiekta tik ginkluotos kovos keliu.

Sprendžiant iš šitų Pekino pareiškimų, pas daugelį žmonių Amerikoje ir kitose šalyse susidarė nuomonė, kad Kinija stos į karą, jeigu JAV tęs toliau kovą Vietname. Sen. Wayne Morse (dem. iš Oregono) tiesiog sako, kad prezidento Johnsonso administracija veda JAV į "neišvengiamą karą" su Kinija; o Kinijos stojimas į karą reikštų Trečią Pasaulinį karą, kuris pastatytų į pražūties pavojų visą šitų dienų civilizaciją.

Panašiai galvoja, nors ir nekalba taip aštriai, kaip Morse, sen. J. William Fulbright, senato užsienio santykių komiteto pirmininkas (dem. iš Arkansas) ir kai kurie kiti senatoriai. Jie bijo, kad Kinija bus įtraukta į karą, jeigu JAV siųs daugiau kariuovių į Vietnamą ir smarkiau bombarduos komunistų pozicijas Šiaurės Vietnamo. Jie pataria prezidentui Johnsonui karą Vietnamo neplėsti.

Ketvirtadienį senato komitete kalbėjo Harvardo universiteto profesorius John K. Fairbank, kuris yra Rytų Azijos Tyrimo Centro direktorius. Komiteto nariai savo klausimais išlaikė jį liudininko kėdėje ištisus keturias valandas.

Šis Kinijos istorijos ir politikos žinovas sako, kad Kinija anaipol nesanti tokia karinga, kaip gali atrodyti iš to, ką Pekino valdžios žmonės žneka. Jos pareiškimų, prof. Fairbanko nuomone, nieku būdu negalima lyginti su Hitlerio "Mein Kampf". Kinai smarkiau daugiausia dėlto, kad jie nori atsigręžti savo dvasioje po ištisos eilės nepasisekimų, kuriuos turėjo paskutiniu laiku.

Harvardo mokslininkas mano, kad komunistinę Kiniją reikia gydyti iš jos pakvaišimo, įtraukiant ją į tautų bendruomenę.

Sen. Fulbright ir kiti komiteto nariai buvo nustebinti, kai Harvardo profesorius pasakė, jog visi akade-

miniai Kinijos ekspertai pritaria bendrai prezidento Johnsono politikos kryptiai Vietnamo.

Adenaueris pas de Gaulle

Vokietijos krikščionių demokratų partijos pirmininkas ir ilgus metus buvęs Vakarų Vokietijos kancleris, Dr. Konrad Adenauer, nuvyko į Paryžių aplankyti Prancūzijos prezidentą Charles de Gaulle ir buvo labai šiltai priimtas prezidento oficialioje rezidencijoje, Elysee palaciuje.

Adenaueris nusistatė, baigęs 90 metų amžiaus, pasitraukti iš krikščionių demokratų partijos pirmininko vietos. Prieš porą metų jisai rezignavo iš kanclerio posto, rezignavo ne iš noro, bet dėlto, kad taip mutarė partijos vadų dauguma.

Kanclerio pareigas tada perėmė Ludwig Erhard. Adenaueris labai nepatenkintas Erhardo vedama politika. Vienoje krikščionių demokratų partijos konferencijoje jisai pasakė, kad kancleris Erhardas išieškojo politinį kapitalą, kuris buvo sukauptas per 20 metų.

Svarbiausiu kapitalu užsienio politikoje Adenaueris laiko suartėjimą tarp Vokietijos ir Prancūzijos — tų dviejų "amžinų priešų", kurių nesutikimas neleido Europai nurimti ir laike ją nuolatiniame karo pavojuje.

Adenaueris pareiškė, kad Erhardo politikos pasėkoje Vokietijos santykiai su užsieniu dabar esą "blogesni, negu buvo kada nors nuo 1945 metų".

Bet, susidraugavęs su de Gaulle'u, Adenaueris nesugebėjo pakreipti jį Vakarų pusėn. Todėl buv. Vokietijos kancleris ne labai tegali didžiulis savo draugyste su Prancūzijos naujuoju "Napoleonu".

APŽVALGA

Mirė ir Hermanas

Nesenai mes pakartojome "Keleivio" žinią apie M. Račiūtės-Hermanienės mirtį. Dabar vėl "Keleivys" S. Michelsonas rašo ir apie buvusio jos vyro, Hermano mirtį.

Račiūtė - Hermanienė mirė Mineola (N. Y.) miestelyje perito gruodžio 22 dieną. Hermanas mirė kitą dieną Stony Brook, L. I., N. Y., sulaukęs 80 metų amžiaus. Juodu buvo persikyrę.

Hermanas, kaip ir buvusioji jo žmona, buvo veiklus lietuvių socialistų sąjūdyje, kol jo nesuskaldė kapsukiniai komunistai.

Hermanas buvo latvių kilmės ir vadinosi Purvis, bet vėliau pakeitė savo pavardę į Herman.

Fantastiškų žinių apie jį padavė vietinis angliskas laikraštėlis: kad Hermanas esąs kilęs iš aukštų bajorų, kad jo tėvas buvęs Latvijos kunigaikštis; kad Hermanas 1914 m., būdamas dar tik 19 metų amžiaus, buvęs rusų armijos artilerijos karininkas, ir t. t.

Tame laikraštyje pasakojama taip pat, kad Hermanas baigęs Peterburge inžinerijos mokslų daktaro laipsniu, pasakui mokėsis Kalnų Institute ir gavęs filosofijos daktaro laipsnį ir, be to, dar studijavęs mediciną ir visuomenės mokslus.

S. Michelsonas tas fantazijas atmeta, bet apie Hermaną rašo:

"Aš velionį pažinojau 1908 metais lietuvių socialistų sąjūdyje. Jis buvo gerokai prasilavinęs, baigęs New Yorko Rand School of Social Sciences mokyklą. Hermanas išėjo iš jos jau karštas socialistas. Socialistų Sąjungoje buvo ir daugiau kairesnių: Bernotas, Zagaras (Kišonas), Rutkus ir kiti. Hermanui vadovaujant, jie sudarė "maksimalistų" frakciją ir ėmė agituoti už programos "maximum". Dėl to būdavo su jais daug ginčų."

Tos maksimalistų frakcijos užuovėja buvo "Vienybė Lietuvininkų", kurią redagavo, pasitraukus iš jos Juozui Baltrušaičiui, Juozas Otto Širvydas, atėjęs į "V. L." iš "Kovos".

Any laikų "kairieji"

Antanas Bernotas, kurį S. Michelsonas suminėjo, kaip vieną iš "maksimalistų", buvo tikras Juozo O. Širvydo brolis, to paties tėvo ir tos pačios motinos vaikai. Jų pavardės buvo skirtingos dėlto, kad Juozas gimė, kai jo motina Širvydaitė dar nebuvo už Bernoto ištekėjusi. Jisai buvo mergos vaikas; todėl jam buvo duota mergautinė motinos pavardė — Širvydas. (Šis faktas buvo nuo visuomenės slepiamas. Spaudoje jį išskėlė J. O. Širvydo sūnus, Vytautas Širvydas, rašydamas tėvo biografiją.)

O jos sūnus Antanas gimė, kada Bernotas jau buvo sutuokęs su Širvydaite. Todėl metrikų knygose jisai buvo įregistruotas tėvo Bernoto pavarde.

A. Bernotas dirbo "Kovos" spaustuvė, Philadelphiajioje, kai J. O. Širvydas buvo Lietuvių Socialistų Sąjungos (L. S. S.) organo redaktorius, paskirtas toms pareigoms pagal Dr. Jono Šliupo rekomendaciją.

Širvydai 1907 metais pasitraukus iš "Kovos" ir išvažiavus į Brooklyną "Vienybė Lietuvininkų" redaguoti, jo pareigas Philadelphiajioje perėmė Juozas Baltrušaitis. Bet "Kovos" spaustuvėje pasiliko dirbti A. Bernotas.

Širvydas, bemokslis, bet didelių ambicijų vyrukas, pateko kairiųjų revoliucininkų — maksimalistų ir anarchistų — įtakon. "Kovoje" jiems vietos nebuvo, nes ji laikėsi demokratinio socializmo principų. Tad jie susispietė aplink Širvydą ir jo redaguojamą "Vienybė Lietuvininkų". Širvydai slaptai bendradarbiavo jo brolis Bernotas, kuris veikė išvien su "Kovos" redaktoriaus Juozo Baltrušaičio priešais ir 1-je L. S. S. kuopoje, Philadelphiajioje.

Tarp to laiko lietuviškų kairiųjų išliko Charles Herman Purvis, kuris buvo daugiau prasilavinęs, negu "Kovos" ir "Vienybės Lietuvininkų" redaktoriai.

Komunistams suskaldžius Amerikos Socialistų partiją ir Lietuvių Socialistų Sąjungą, kai kurie kairieji nuėjo pas komunistus, o Hermanas iš lietuvių sąjūdžio pasitraukė. Stony Brook miestelyje jisai įsteigė Brookhaven demokratų klubą ir veikė švietimo srityje; buvo net išrinktas į mokyklų komitetą.

SKAITYTI PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

FRANK SAVICKAS - KANDIDATAS Į LEGISLATŪRĄ

politine veikla susidomėjusieji lietuviai gerai pažįsta Frank Savicką, nes jis virš dešimtmečio dirba Demokratų Jauimo organizacijoje ir trylikame ward.

Teko patirti, kad trys lenkai veržėsi į šią demokratų partijos vietą, bet ją laimėjo lietuviai.

Frank Savickas tarnauja Illinois valstybės naujai nutiestų greitųjų kelių priežiūroje. Jis yra vyresnis priežiūrojejas — supervisoris. Savickas gyvena Marquette Parke, 9 metus eina precinkto kapitono pareigas. Be to, jis visą dešimtmetį buvo atstovo McDermotto sekretorius.

Lietuvių delegacija buvo nuvykusi į Sherman viešbutį ir prašė posėdžiaujančius demokratų partijos komiteto narius, kad paskirtų Frank Savicką atsakomingsoms pareigoms. Partijos vadovybė jį prašymą patenkino.

LIET. PREKYBININKŲ IR PROFESIONALŲ ADRESŲ KNYGA

Lietuvių Prekybos Rūmai ruošia spaudai naują Chicago Lietuvos biznierių ir profesionalų adresų knygą — direktorių. Rūmai pageidauja, kad į adresų knygą būtų įtraukti visi lietuviai, kurie turi biznį ar profesiją. Chicagoje ir jos apylinkėse gyvena daugiau, nebuvo vienas šimtas tūkstančių lietuvių, kurie mielai darytų biznį su savo tautiečiais ir naudotųsi jų patarnavimais, jei žinotų lietuvių biznierių ir profesionalų adresus. Tam reikalingai numato tarnauti Lietuvių Prekybos Rūmų leidžiamoji adresų knyga.

Visi Chicago Lietuvos lietuvių prekybininkai ir profesionalai, kurie norėtų, kad jų adresai būtų paskelbti Lietuvių Prekybos Rūmų leidžiamoje adresų knygoje, turi apie tai pranešti ne vėliau kaip kovo 25 d. Prekybos Rūmų sekretoriui Brunō Gramont adresu: Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois, 4030 Archer Ave., Chicago.

go, Illinois 60632, arba skambinti telefonu darbo metu HI 5-7242 ir vakare WA 5-4191.

IŠ CHICAGO IR APYLINKIŲ

Adamowski nekandidatuosis
Benjamin Adamowski, plačiai pagarsėjęs politikierius, prieš kiek laiko pareiškė, jog kandidatuos į senatų kaip nepriklausomas respublikonas. Dabar jis tų savo nusistatymą pakeitė ir paskelbė, jog savo kandidatūros nestatysias.

Nubaudė kalėjimu buvusį policininką
Sam Joseph Zanniello turės sėdėti kalėjime aštuonis mėnesius. Tą bausmę jam paskyrė teisėjas Morovitz už susidėjimą su automobilių vagimis, kurie automobilius vogė Chicagoje ir juos pardavinėjo Benton Harbore (Mich.). Zanniello 17 metų ištarnavo policininku.

TVOROS • DURYS • LANGAI STOGELIAI • PATIO

Tvoros: įvairiausio aluminijaus, plastikos, geležies ir radonmedžio. Durys ir langai įvairių spalvų, Stogeliai, PATIO, NAMŲ APKALIMAI (Sidings), plastikos, nylono ir aluminijaus. **KOSTAS BUTKUS** Telef. PR 8-2781 rytais ir vakarais; LU 5-6291 bet kuriuo laiku

JONAS MAZIUKAS
Artimos praeities Lietuvoje įvykių nuotrupos

1. Lietuva — ne čikaga ir ne miestas — žemės ūkio kraštas, bet ir Lietuvoje visokių įvykių nestigo. Be kultūrinių, kuriais galime didžiulius, buvo politinių ir kriminalinių, gal ne tiek daug kaip kitur, bet vis dėlto jų buvo.

Aprašant įvykius, kad būtų išvengtos klaidos, naudotasi tų dienų užrašais, dienynais, mažiausia prisiminimais. Nuo tiesos nukrypimų neturėtų būti, gal tik detalės gali pasitaikyti kokia klaidelė. Mažų klaidų pasitaiko visiems, ir be blogos valios. Jų pasitaiko, kai rašoma prisimenant. Pavyzdį galima paimti iš Stepono Kairio knygos Tau, Lietuva. Joje net trims atvejais paminėti Zasliai ir vis su klaidom. Kalbant apie 1906 metų įvykius, parašyta: "... Sakiau 'pamokslus' Benekainyse, Aukštadvaryje, Zasliauose..." (50 psl.).

Pazįstančiam valsčių, neįtikėtina, kad Zasliauose minioje nebuvo lietuviškai kalbančių. Prekymečiais, tiesa, miestelėnai ir žydai kalbėdavo lenkiškai arba rusiškai, nes jie lietuvių kalbą ignoravo, tai kaimečiai, su jais prekiaudami, turėjo kalbėti svetimom kalbom. Būdinga tas, kad kartais lietuvis prakalbinęs tokį pat lietuvi-

lenkiškai ar rusiškai, automatiškai pradėdavo kalbėti tomis kalbomis. Tai bendra visų lietuvių silpnybė, griebtis svetimos kalbos. Visos istorinės žinios liudija, kad Zaslųjų valsčius buvo lietuviškas. Šį faktą tvirtina ir 1902 m. mirusio Zaslųjų klebono kun. K. Kybelio susirašinėjimas su Vilniaus vyskupija (1963 m. Karys Nr. 3, 72 psl.).

Toliau autorius, kalbėdamas apie 1918 m. įsteigtas lietuviškas mokyklas, parašė: "... Gimnazijos ir progimnazijos buvo įsteigtos: Panevėžyje, Marijampolėje... Zasliauose..." (242 psl.). Zasliauose niekad gimnazijos ar progimnazijos nebuvo: tuo metu buvo įsteigta Aukštadvaryje prekybinė progimnazija, kurios direktorium buvo kun. Juozapas Grigonis, mokytojas ir bendrabučio vedėjas Antanas Majus, vėliau kariuom. kapitonas, ir kt. 1919 ar 1920 m. buvo įsteigta progimnazija Ziezmariuose, kurios direktorius buvęs Andrius Serbenta. Gal 1916 metais kas nors ir galvojo įsteigti Zasliauose progimnaziją (406 psl.), bet įsisteigė tik lietuvių pradinė mokykla, kurios vedėju buvo 4 gim. klases baigęs 18 m. amžiaus Steponas Telksnys, vėliau tapęs kunigu. Lietuviška mokykla buvo įsikūrusi pašto name, o buv. rusų dviklasės mokyklos patalpas užėmė miestelėnai ir įsteigė lenkišką mokyklą, bet po metų pristigus mokinių ir lėšų jai išlaikyti — likvidavosi. Bet ar galima pasakyti, kad knygos autorius sąmoningai suklydo? Žinoma, kad ne. Rašė iš atminties ir supainiojo vietas.

Šiuo metu, politinių įvykių aprašymais, daugiausia "pilama į kailį" ilgiausiai tru-

kusiam Nepriklausomos Lietuvos valdymo tautininkų režimui. Daug parašoma teisybės, bet netrūksta ir melo. Vieni tautininkus kaltina, o kiti — gina, taip, kad ir žinančiam faktus kartais tenka suabejoti tuo, ką tikrai žino. Kagi, politika!

Kas jį yra politika? Jos sąvoka įvairiai aiškinama, bet dažniausia trumpai atsakoma: menas, kaip geriau tautai ar valstybei vadovauti. Tačiau peršasi mintis, jog politika yra nusikaltimų visuma. Čia rasi politines žmogudystes, vagystes, sukčiavimą, prievartavimą, terorą, nuoskaudas ir ko tik nori. Tas ypatingai ryškų Sovietų Rusijos politikoje. Ir taip nuo tos santvarkos gimimo dienos. Tai XX amžiaus gėda.

Todėl kai kalbama apie politinius įvykius, reikia žinoti kas esąs kalbėtojas, ką jo kalba liečia ir ko ta kalba siekiama, ir tik tuomet vertinti — tikėti ar ne.

Visa lietuvių tauta džiaugėsi atgavusi Lietuvai nepriklausomybę. Valstybės atkūrimo pradžia buvo labai sunki, bet beveik per 5 metus kraštas nušvito gėriu. Lietuva — žemės ūkio kraštas. Už ūkines gėrybes Lietuva gavo ko tik jai reikėjo. Ūkininkas pasijuto esąs valstybės pagrindas, todėl išdidus ir pasitikis rytojumi. Ryškiausiai tų buvo galima matyti Suvalkijoje. Švenčiant Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetį, centneris kviečių siekė iki 45 Lt, pieninės sviestas iki 8 Lt. Bendrai paėmus, žemės ūkio produktai buvo brangūs. Žinoma, ir pramonės gaminiai nepigūs. Ūkininkai valstybės tarnautojus vadino savo berais, "ubagais". Atrodo, kad tarnautojai už berno titulo prikerigimą neturėjo užsigauti, nes

čia yra ir teisybės. Juk valstybės išlaikymui daugiausia pinigų sudėdavo (mokesčiais) ūkininkai. Iki 1926.XII.17 perversmo Lietuva valdė ūkininkų daugumos išrinkta valdžia. Pagaliau, ne tarnautojams buvo skirti gyventojai, bet tarnautojai gyventojam aptarnauti, Netiesiogine prasme tarnautojai buvo gyventojų bėrai.

Atgavusiai nepriklausomybę Lietuvai, daugiausia valdininkų, mokytojų ir kitų tarnautojų davė Suvalkijos ūkininkai. Visose žinybose jų buvo daug, ir aukštesse vietose, todėl suvalkiečiai tuo didžiavosi ir jautėsi galingi. Apskrityse žemesnieji tarnautojai ūkininkų bijojo, nes dažnas turėjo ministerijose giminių, draugų, kaimynų ar pažįstamų. Tarnautojus saugojančio tarnybos įstatymo nebuvo, todėl tarnautojo likimas priklausė nuo viršininko malonės. Jo nebuvo ir iki Lietuvos agonijos.

Krikščionių demokratų valdymo metais politikieriai mėgdavo iš tarnautojų pasilytioti, pagąsdinti ar net neleistino pareikalauti.

Tuo metu buvęs Vabalninkų polic. punkto vedėjas, nuov. virš-ko padėjėjas Valerijonas Radziulis pasakojo, kad vietinis klebonas iš jo pareikalavęs kiekvieną šventadienį, su visais policininkais, ateiti į bažnyčią sumai ir sustoti arciauj altoriaus. Radziulis aiškino, kad esant miestelyje didesniam žmonių susibūrimui, taisyklės neleisdžia palikti tuščios raštines, nes klebonas nežino, kas tuo metu gali atsiftikti. Klebonas atsakė: "Daryk, ką liepiu — rašting Dievas saugos".

Vilkaviškyje valstybės tarnautojus mėg-

davo terorizuoti nuo Pilviškio kilęs studentas (laisvas klausytojas), krikščioniškos korporacijos narys, Andziulis. Visur kišosi. Ir apskrities viršininko nelabai paisė. Ateis, būdavo, į apskrities viršininko kabinetą ir telefonu išsišaukia vidaus reikalų ministrą A. Endziulaitį. Kai ministras atsiliepa, Andziulis jį vardu vadindamas klausdavo kas pas jį gero ir painformuodavo kas Vilkaviškyje dedasi. Tarnautojai, matydami Andziulio didelę draugystę su ministru, jo bijojo. Visi žinojo, ką reikšia nebusilenkti politikui.

Opozicija dažnai išskeldavo spaudoje ar susirinkimuose krikšč. demokratų sacharino šmugelį, amerikoniškų lašinių skutimą, ministrų ir aukštų valdininkų dvarų įsigijimo teisėtumo klausimą. Aiškiai buvo juntama, jog krikščionių demokratų prestižas krinta.

Daug ūkininkų visai negalvojo, kad gali ištikti kokia ūkinė katastrofa, todėl paskolas ėmė iš visų, kas tik davė. Galvojo, pagerinsią ūkį, gražiai apsitvarkys, o vėliau ir skolas likviduos. Bet ne visi pasiskolinus pinigus į ūkį investavo. Daugelis su pinigų nesiskaitė: išsigerdavo, puošnius drabužius pirkosi, vienas kitam vekselius žiravo. Valstybinius mokesčius mokėti nesisukubino, nes už laiku nesumokėtus mokesčius valdžia ėmė tik 1% baudos — geriau bankui pirma kiek inešti. Bankai skolininkus nesigailėjo. Suvalkiečiai nesijaudino, jei jo turtas už mokesčius aprašomas. Mat, tuo metu už turto aprašymą policijai nereikėjo jokio mokesčio mokėti, antstolio — bijojo. (Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 66th STREET
Ofiso telefonai: PProspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Trečiadienį. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERKA IR MOTERŲ LIGŲ GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Telefonai: PProspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-9. Tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadienį ir sekmadienį. Ofisai uždaryti.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: Republic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį nuo 1-4 ir 7-9, antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį, šeštadienį, sekmadienį tiktai susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-9 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Trečiadienį, uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid.: telefonai: GArden 3-7278

Grovehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9:12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. A. KAVALIUNAS

VIDAUS IR KRAUJO LIGŲ
5540 So. PULASKI RD.
Ofisai: 585-2525
Rezid.: TRIangle 3-0281
Priėmimo valandos: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 2-4 val. p. p. ir 6-9 val. vak. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Seštadieniais 12 iki 4 popiet.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį 5-8 val. vak., antradienį, penktadienį 1-4 popiet.
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštadienį nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Phone: NEvada 8-7048

DR. A. MONTVIDAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Room 322
4010 WEST MADISON STREET
CHICAGO, ILL. 60624
Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakarais: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 6 iki 8 val. vakaro.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradienį, ketvirtadienį nuo 2-5 po pietų ketvirtadienį nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rez. telefonai: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Marquette Parko ofisas 2750 W. 71 St.
Tel. 925-8296
Val.: 10-12 val. r. ir 7-8 val. vak. Seštadienį 10-12 val. ryto. Kitas ofisas 4644 So. Ashland Ave. Tel. CL 4-2896
Valandos: 2-5 val. p. p. kasdien. Sekmadieniais ir trečiadieniais abu ofisai uždaryti.
Rez. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
OFISO VAL.: pirmadienį, antradienį, trečiadienį, penktadienį 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

LIETUVIAI ARGENTINOJE

Katinas išgelbėjo milijoną pezu. "Cronica" 8.12.65 rašo, kad A. C. Milano metalurgijos fabriko savininkas sykiu su personalo viršininku Stasiu Katinu iš Bs. As. Provincijos Banko Monserrat skyriaus vežė \$1,539,426 personalo algų apmokėjimui. Artėjant prie fabriko, jiems užstojo kelį plėšikų automobilis ir trys banditai, apsiginklavę revolveriais ir kulkosvaidžiu, pasigrobė portfelį su pinigais ir pabėgo.

Dėka St. Katino sumanumui — virš milijono pezu buvo susidėjęs ir savo ir Milano kišenes — banditai nusinešė tik \$319,000.

Prof. Ernestas Parselis, Argentinos Lietuvos Kredito Kooperatyvo Aušra (Aurora) Valdybos vicepirmininkas. Šis jaunas mokslininkas, gimęs Argentinoje, studijavęs Europoje, Antano ir Natalijos Šantaraitės Parselių sūnus iš Avellanados, skaisto paskaitas Belgrano Universitete, o taipgi yra titularinis profesorius Filosofijos ir Pedagogijos Institute Rafael Calzada (Bs. Aires prov.), kur dėsto: Logikos, Filosofijos Ižangos ir Modernaus Galvojimo Istorijos katedras.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123. Jei neatsiliepia, tai telefonai: GI 8-6195 arba GI 8-6198

Tel. ofiso: 847-5800; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PProspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER

LIETUVIŠKŲ AKIŲ GYDYTOJAS
30 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivais Akis Ištaiso.
Ofisai ir Akinių Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, Trečiadienį, Penktadienį, 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 1 v. p. p. iki 8 val. (trečiadienį uždaryta), šeštadienį 10 ryto iki 1 p. p.

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITUANICA Avenue
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS

GARANTUOTI ĮTAISAI PRIIMTI
26-TA TV
KANALA, TAIP PAT 20-TA, 32-RA IR KITUS — BOSIMUS
2512 W. 47 St. • FR 6-1998
TV • RADIJAI • HIFI STEREO

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. — Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakarų laikas: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Panelė Layona Glenn šiomis dienomis minėjo savo šimtajį gimtadienį. Šios sukakties proga ji nutarė vėl pradėti darbą. 35 metus ji buvo misionierė Brazilijoje. Ji yra pasiryžusi vėl pradėti darbą ir keliems mėnesiams nuvažiuoti į Braziliją.

gikos, Filosofijos Ižangos ir Modernaus Galvojimo Istorijos katedras.

— Thailandietė Hongsakula Argentinoje, Miss Universo, 1965, Aspara Hongsakula, iš Miami atskrido Argentinon 12.12.65, sykiu su Miss Estados Unidos, Sue Ann Downey. Gražuoles Ezelejoje sutiko spaudos atstovai, jų ambasadų delegacijos ir madų kūrėjai, kurių tarpe matėsi B. V. Survilai, Miss Argentinina — Nelida Juknaitė ir kitos įžymybės. Apsistojusios Plaza Hotel, priėmė spaudos atstovus ir fotografus.

— Dr. Stasio Babelio Argentinoje bandoma leukemijos gydymą mini viso pasaulio spauda. Buenos Aires dienraštis Cronica lapkričio pabaigoje vėl pašventė platų straipsnį apie Dr. St. Babelio mokslinį darbą, papuošdamas jį paveikslu. Nors San Luis provincijos Sveikatos Departamentas suteikė patogesnes darbo sąlygas Dr. St. Babeliui, bet, rašo Cronica, Argentinoje permažia įvertinamas šis darbas. Departamento skelbimą, kad pasilieka ma prie senos kraujo vėžio gydymo sistemos, Cronica vadina klaidingu lietuviu mokslininko darbu.

Iš Arg. Liet. Balso

ISKILMĖS SU DOVANOMIS

Kovo 16 d. 7:30 v. m. Hi-Way kino teatre įvyks didelės iškilmės, kurias ruošia Marquette Manor Chamber of Commerce. Ši organizacija įkurta prieš 10 metų, kad išlaikytų šią apylinkę švaroje ir apsaugoje.

Iškilmes pakvietimų galima gauti pas adv. Charles P. Kal, jo raštinėje, darbo metu (6322 S. Western Ave.). Šios organizacijos vadovybė maloniai kviečia apylinkės gyventojus dalyvauti šiose iškilmėse. Atvykusieji gaus dovanų, jų tarpe — spalvota TV.

PADEKA

A. + A.
ANTANAS PULTINAVIČIUS (POLTON)

Mirė 1966 metų vasario mėn. 25 diena ir palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse 1966 metų vasario mėn. 25 diena.

Velionis Antanas Pultinavičius negali atsidėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palaidojo jį ir amžinybės vieta. Todėl mes, atmindami jį ir apgalvėdami jo mirtį, dėkojame draugams, atvykusiems ir šermenis, atsiuntusiems gėlių, užpirkusiems mišias ir palaidėjusiems ir kapinėms.

Dėkojame Humboldt Parko Demokrato klubo nariams, dalyvavusiems laidotuvių.

Dėkojame Laidotuvių Direktoriui Petriui Bieliūnui už mandagų ir tvarkingą patarnavimą. Dėkojame karštesiems, nušėsiems jį ir amžinojo poilsio vieta, ir visiems laidotuvių dalyvavusiems giminėms, draugams bei pažįstamiems. O Tau, mūsų mylimasis, sakome: Ramiai išleisk šaltąjį žemėlį.

Nulūde lieka:
Žmona Anelė ir kiti giminės.

Ši organizacija gynė ir gins šią apylinkę, kad ji būtų saugi ir švari. Valdyba kviečia lietuvių visuomenę gausiai dalyvauti, nes vienybėje — galybė.
C. P. K.

RAUDONI JUOKAI

Šis juokas plačiai paplitęs anapus Geležinės uždangos, dėlto nebežinia, kurioje pavergtoje šalyje jis prasidėjo. Žodžiu, vienoje dirbtuvėje vienas darbininkas po darbo išeidamas namo kasdien su savim studavo tašką (kariuką, wheelbarrow) su smėliu. Truko lygiai 31 diena ir kasdien dirbtuvės sargyba iščiupinėdavo vežamą smėlį, iškrėsdavo, ieškodama, ar neveža smėlyje paslėptus vogtus daiktus. Pagaliau sargybos viršininkui toks kratos tiek įkyrėjo, kad jis nutarė bandyti kitokį būdą. Jis paprašė darbininko, ka jam atvirai teisingai pasakyti, ką jis kasdien vagia ir kokius vogtus daiktus tame smėlyje veža, iškilmingai pradžėdamas už teisybę nebausti.

"Durniai jūs"! atsakė darbininkas. "Aš vagiu tačkas!"

VARGŠĖ SEIMA

Vienoje Beverly Hills, Calif., mokykloje, kurią lanko milijonierių vaikai, mokytoja uždavė savo klasei parašyti rašinį tema: "Šeima, kokią aš žinau".

Gerai žinomos filmų žvaigždės dukrelė įteikė mokytojai rašinį, kurs prasidėjo: "Aš žinau vieną labai neturtingą vargšę šeimą. Tėvas yra neturtingas. Motina yra neturtinga. Vaikai yra neturtingi. Virėjas, butleris (maisto ir vyno sandėlių privalda), daržininkas, sekretorius ir kambarinė taip pat yra neturtingi!"

Turės sumokėti

\$2,400 pabaudos

Robert Lucas, kuris vadovauja Čikagos rasinės lygybės kongresui, turės sumokėti \$2,400 už eismo patvarkymų laužymą ir netvarkingą elgesį. Jis buvo kaltinamas tuo, kad jo vadovaujamos demonstracijos 12 kartų pažeidė eismo patvarkymus. Už kiekvieną tokį pažeidimą teisėjas Ouska paskyrė \$200 pabaudą, — iš viso \$2,400.

Kovo mėn. 15 dieną, 1966 m. sucina dveji metai nuo mirties

A. + A.
Gen. Stb. Pulkinko
ANTANO GAUŠO

Mūsų mylimo vyro ir tėvelio mirties sukaktį minint, š. m. kovo 15 ir 18 dieną, 7:30 val. ryto bus atnašautos iškilmingos šv. mišios Tėvė Jėzuitų koplyčioje, 5526 So. Claremont Avenue.

Giminės, draugai ir pažįstami maloniai kviečiami dalyvauti ir velionį prisiminti savo maldose.

Nulūde: žmona, sūnūs ir jų šeimos.

Dešimties Metų Mirties Sukaktis

CONSTANTINE KAIRIS

Gyv. Delavan, Wisc., ir 215 Latrobe Ave., Chicago, Ill.

Mirė 1956 metų kovo mėn. 13 dieną, sulaukęs 68 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Rokiškio apskr., Čedasų parapijoje, Papiškių kaime.

Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse.

Prabėgo dešimt metų, kai mus palikai, Kai Tave priglaudė šie šalti kapai.

Daug vilčių turėjai su mumis dar gyvent, Bet mirties ankstyvos negalėjai išvengt.

Likom nusimęg tik Tavęs liūdė, Ir ant Tavo kapo gėleles paliet.

Nulūde lieka: Žmona, duklė ir anūkai.

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— West Side LB apylinkės susirinkimas įvyks kovo 13 d., sekmadienį, 12:30 val. "Aušros Vartų" parapijos patalpose, 2327 W. 23 Pl. Bus renkama apyl. valdyba ir atstovai į apygardos suvažiavimą.

— Garfield Parko Lietuvių Pašalpinio Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 13 d. Cicero Lietuvių Litosybės svetainėje, 14th St. ir 49th Ave., Cicero, Ill. 1-mą val. po pietų. Prašomi būtinai atsilankyti.
M. M., sek.

— Lietuvių Namų Savininkų Draugija Bridgeporte rengia linskmą pobūvį sekmadienį, kovo 13 dieną Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Pradžią 3:00 val. po pietų. Bus skanių užkandžių, namie keptų pyragų su kavute. Pavaikinsime visus. Taip pat bus gerų dovanų, veiks ir bufetas troškulių numalinti. Nariai ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti ir linskam popietę praleisti. Kviečia Rengimo Komisija ir Valdyba

LIETUVISKAS CENTAS

Lietuviškas centas buvo priimtas kaip piniginis vienetas Steigiamojo Seimo 1922.VIII.9 įstatymu ir į apyvartą paleistas 1922.X.1.

Pradžioje buvo pagaminti popieriniai 1, 5, 20 ir 50 centų. Nuo 1925 m. kovo mėn. buvo įvestos pagal Juozo Zikaro modelį Anglijoje pagamintos vario-aliuminio 1, 5, 10, 20 ir 50 centų monetos, o nuo 1936 m. jau Lietuvoje buvo gaminamos 10, 20 ir 50 centų monetos iš vario-aliuminio ir 1, 2, 5 centų iš bronzos.

LIETUVOS BURLIOKAI

Burliotas yra rusų kalbos žodis, ir Rusijoje jis reiškė sezoninius atelėmis organizuotus Volgos upės darbininkus, kurie savo pečiais vilkdavo prekių prikrautus laivus.

Lietuvoje burliotais vadindavo rusus ar Nemuno silių plukdytojus nelietuvius. Dabar šitaip vadina įvairius iš Rusijos atgabentus kolonistus Lietuvoje, kurių vien 1863—1893 metais Lietuvoje buvo įkurdinta 2093 šeimos, gavusios 33,566 dešimties žemės.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandų, gražiausios gėlės ir vainikai, antkaupų paguosimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave., — 586-1228

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS Telegrama Viesas Pasaulio Dalia
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st STREET
Telefonai: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th AVE., CICERO
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

John F. Eudeikis
Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Laidotuvių Direktoriai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MALBONIS VISTA
REpublic 7-5000 REpublic 7-5001

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREE Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
16821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

BUTKUS - VASAITIS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

J. VLKS.

VARPO Nr. 6

Varpo Nr. 6 jau buvo Naujienose paminėtas ir buvo įdėta, kas apie mirusį St. Kairį dr. J. Pajaujo, J. Audėno, dr. J. Gimbuto, H. Blazo bei prof. J. Puzino buvo parašyta. Tai buvo bešališkas, teisingas prof. St. Kairio veikimo įvertinimas. Ir be St. Kairio, dr. J. Pajaujis prisiminė M. Sleževičiaus atliktą pirmąjį žygį pirmose laisvės kovose Lietuvai lemiamoje vardoje ir teisingai M. Sleževičių pavadino tų kovų vadu.

1918 m. pabaigoje, kada priešakyje atsistoję prie atkuriamos valstybės vairo A. Smetona ir A. Voldemaras, prisidengdami valstybės reikalais, išvyko užsienin, susidarė tokia rimta padėtis, jog Vasario 16 d. paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės aktas galėjo pasilikti tik garbingu aktu. Tą padėtį gerai suprato ir įvertino M. Sleževičius. Jis pats ir kitų paragintas pajuto atsakomybę jausimą prieš savo šalį ir sutiko imtis vadovauti Lietuvos valstybės likimui. Sudarė plačios koalicijos vyriausybę, šūktelėjo Lietuvos žmonėms imtis ginklo ir gintis nuo priešų. Lygiai kaip jis patikėjo sava tauta, taip ir tauta jam pritarė. — Lietuvos nepriklausomybės aktas virtė faktu, tikram pašauktam šalies šeiminkui St. Seimui susirinkus.

Dabar daug kas įrodinėja, kad Lietuvos likimą sprendė ir sprendžia ne pačios tautos menkutės jėgos, bet pasaulinio masto žūtbūtinės kovos, kurių pasekmėje susidaro galimybės mažoms tautoms išplaukti į paviršių. Bet tos žūtbūtinės kovos ne nuo šio amžiaus yra prasidėjusios ir tautų dydis nebuvo ir nėra pastoviai nusistovėjęs. Žmonijos istorijos sąvartoje vienos iš tų buvusių didžiųjų valstybių visai išnyko, jų vietoj tolydžio brenė kitos. Ir dabar kai kurių tų didžiųjų tautų likimas nėra amžinas.

Pagaliau kuri iš didžiųjų tautų nepasinaudojo tarptautine susitarusia padėtimi savo naudai? Tad ir ne taip skaitlingos tautos, jei jos gyventi nori, turi pilną teisę pasinaudoti palankiai susidėjusia jų naudai tarptautine padėtimi — pasinaudoti savo organizuotu pajėgumu ir išeiti į gyvenimą kaip valstybė lygi tarp lygiųjų.

1918—1919 metais lietuvių tautai susidarė palanki tarptautinė padėtis. Ją suprato mūsų tautos tokie vyrai kaip St. Kairys, M. Sleževičius ir kiti.

St. Kairys suredagavo tautai testamentą — Lietuvos nepriklausomybės aktą; M. Sleževičius pašaukė tautą tą testamentą įgyvendinti, paversti jį faktu. Tai yra istorinė tiesa!

Dr. J. Pajaujo raštas apie M. Sleževičių daug šviesos įneša į tų netolimą praeitį ir teisingai įvertina tose pirmose kovose už savo valstybės atstatymą atliktą M. Sleževičiaus vaidmenį ir kartą jo būdo kai kuriuos bruožus.

Bet čia reikalingas patikslinimas. Dr. Pajaujis, rašydamas

apie S. Kairį, psl. 64 pastebi:

“St. Kairys, aišku, pasiūkio Vilniuje ir talkino Mykolui Sleževičiui sudaryti koalicinį ministerių kabinetą”.

Deja, tuo metu St. Kairio Vilniuje nebuvo. Po 1918 m. lapkričio mėn. sušauktos Lietuvos socialdemokratų partijos konferencijos Vilniuje, kuri užtruko visą savaitę, to paties mėnesio gale St. Kairys išvyko, anot jo, trumpam pasiganyti pas savo brolių Utenos apskritin. Ten ir įklimpo. Vokietijoj revoliucijai išstikus, jos pirmose dienose ir Lietuvoj bet kuris susisiekimas pakriko. Į Vilnių tuoj nebuvo galima grįžti. Vienai ar dviem dienom St. Kairiui pavyko gruodžio vidury pasirodyti Vilniuje, bet jis tuoj turėjo grįžti atgal kokiais tai Utenos apskrities savivaldybės reikalais. Žadėjo tuoj grįžti. Deja, ir ši kartą įklimpo iki sausio mėn. pradžios. Tik tada, pusiau pėsčias, pusiau važiuotas atsirado Kaune, nes Vilnius jau buvo bolševikų okupuotas.

Jei Vilniuje būtų St. Kairys pasimatęs su M. Sleževičium, be abejo, būtų buvęs jo sudarytos vyriausybės nariu. Tada iš atsakingų socialdemokratų Vilniuje buvo pasilikę J. Paknys ir A. Janulaitis. Jiedu ir talkininkavo M. Sleževičiui sudaryti plačiais pagrindais koalicinę vyriausybę ir abudu į ją įėjo. O St. Kairys joje atsirado tik tada, kai Kaune pasirodė.

Ir pats St. Kairys savo atsiminimuose yra suklydęs. Ten rašo, kad jis iš Vilniaus išvyko gruodžio mėn. pabaigoj ir nieko nėprisimena apie buvusią socialdemokratų lapkričio mėn. konferenciją, nors jam apie tai buvo priminta čia rašančio, kada jis dar rašė “Tau, Lietuva”.

O toji socialdemokratų konferencija buvo audringa. Ją susikirto dvi pažiūros — šalin Lietuvos urachinė taryba, reikia sudaryti savą vyriausybę nieko nelaukiant be urachininkų. Toms pažiūroms atstovavo dr. A. Domaševičius. St. Kairys laikėsi tos nuomonės, kad Lietuvos taryba jau visur yra žinoma, pripažinta. Ją tik reikia priversti, kad atšauktų Uracho išrinkimą Lietuvos karalium. Be to, Lietuvai vyriausybė turi

būti sudaryta Lietuvos Tarybos pavedimu.

Pats St. Kairys tai konferencijai pirmininkavo, gerokai buvo nuvargintas ir todėl išvyko pas brolių pasiganyti. Bet kodėl jis tą aistringą buvusią konferenciją pamiršo, tai tik jam vienam žinoma. Gal todėl, kad toji konferencija išsigimė į paprastą mitingą. Buvo leista kalbėti ir svečiams. O svečiais atėjo žydų Bundo, sionistų atstovai, belorusų per 24 val. gimusi socialistų revoliucionierių organizacija (ir tai ne viena, bet net trys, tik kitais pavadinimais!) Ir vis reikalavo net sprendžiamo balso ir, aišku, tie visi svečiai buvo prieš Lietuvos Tarybą nusistatę. Bet kai reikėjo balsuoti, svečiams balsas nebuvo suteiktas ir St. Kairio nusistatymas buvo priimtas balsų dauguma.

1918 metų pabaiga tikrai buvo audringa Vilniuje. Partijos gimė kaip grybai po lietaus, ir vis “revoliucinės”. Ir kas įdomu, nuošaliau laikėsi lenkai ir rimtai ruošėsi užimti Vilnių. Kiti politiniai naujakuriai, kad ir švaistėsi revoliucinėmis frazėmis, iš dalies pritarė Lietuvos nepriklausomybei, bet jokiais veiksmais, be žadžių, nepasirodė.

Tų pačių metų, jau kai būsimos Lietuvos koalicinės vyriausybės narių sąstatas buvo aiš-

kus, Kūčių pavakare Darbo Balso redakcijon atsilankė M. Sleževičius. Jis norėjo, kad būtų sušaukta Vilniaus Darbininkų Taryba, kuri pritarėtų sudaromai koalicinei vyriausybei. Redakcijoje buvau tik aš vienas. Pasakiau, kad jau pavėluota. Toks klausimas reikėjo ankščiau iškelti, dabar jau daug jos narių išvažinėjo ir negalima būtų jis sušaukti, juo labiau, kad jos pirmininkas Pr. Eidukevičius nukrypo į bolševikus.

Prisimindamas tuos metus ir perskaitęs A. Merklio knygą apie Ant. Smetoną, Mečys Mackevičius str. “Netikras portretas”, visai teisingai pastebi, kad A. Smetona, laikęs save tautos vadu, neturėjo šių savybių: energijos, ryžto, valios tesėti pažadus ir visais lemiamais valstybės momentais, kada turėjo pasireikšti valstybės vadu, sugniuždavo ir pasišalindavo, kaip ir pasišalino 1918 m. pabaigoj, kada reikėjo ryžto, energijos ir sugebėjimo organizuoti.

Istorikė V. Sruogienė str. “Rusinio taktika ir priemonės”, pasakė istorinę tiesą, kurios kiti istorikai ar nenori žinoti, ar nedrįso tai pasakyti, kad Rusija nuo jos valstybės įsikūrimo buvo ir pasiliko Lietuvos priešū. Ji vaizdžiai pasako, jog ir dabar:

(Tęsinys 7-teraj psl.)

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILJONUS dolerių savo apdrausimams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

SIUNTINIAI
Į
LIETUVĄ

DOVANAS
VELYKOMS

SAVO ARTIMIESIEMS

SIŪSKITE JAU DABAR

IR TIK PER

CENTRAL PARCEL SERVICE INC.,

kurio pagrindinė įstaiga yra

220 SOUTH STATE STREET

Telef.: WA 2-9354,

gi miesto pietinės dalies skyrių rasite

2618 WEST 63rd STREET

Telef.: WA 5-2466

TURIME YPATINGAI GAUSŲ PASIRINKIMĄ PREKIŲ
SIUNTINIAMS SUDARYTI.
APSILANKYKITE PAS MUS IR VIETOJE IŠTİKINKITE.

GARANTUOTA
SIUNTINIŲ PRISTATYMA
TRUMPIAUSIU LAIKU
ATLIEKAME JAU
NET 19 METU